

1.Юридически статут и обща информация за дружеството

№ 1. Регистрация, управление и описание на дейността

Първоначалната регистрация на "Мостстрой" АД е през декември 1991 г. по фирмено дело №27465/1991 год. на Софийски градски съд.

Регистрираният акционерен капитал към 31.12.2008г. е 5 574 700 лв., разпределен в поименни акции с номинална стойност 1 лв.

С решение №26 на СГС от 13.12.2007 година Дружеството преминава на двустепенна система на управление.

Надзорен съвет с членове: Васил Крумов Божков ЕГН 5607293540, "НОВЕ-АД-ХОЛДИНГ" АД и Ирен Венелинова Маринова, ЕГН 7312226678.

Дружеството се управлява към 30.06.2009 г. год. от Управителен съвет, състоящ се от четири члена:

- Орлин Георгиев Хаджиянков-Председател и Изпълнителен Директор, ЕГН 6007110021

- Румен Косев Йовчев – ЕГН 5011037145; -Зам.Председател и Изпълнителен Директор

- Стоян Стефанов Михайлов – ЕГН 5406216768-член

- Атанаска Георгиева Чакърва- ЕГН 5805223432- член

Дружеството се представлява ЗАЕДНО и ПООТДЕЛНО от Председател на УС –Орлин Георгиев Хаджиянков -ЕГН 6007110021 и Зам. Председател на УС - Румен Косев Йовчев – ЕГН 5011037145

Основният предмет на дейност е строителство, реконструкция и ремонт на мостове и пътни съоръжения, инженерингова и научно-изследователска дейност, посредничество, подготовка и квалификация на кадри, вътрешна и външна търговия.

Седалище и адрес на управление:

гр. София, п.к. 1000 ул. "Московска" № 3

Регистрации:

Булстат 121207124

Дъщерни дружества

„МОСТСТРОЙ - СОФИЯ" АД

„МОСТСТРОЙ – ПЛОВДИВ" АД

„МОСТСТРОЙ – В.ТЪРНОВО" АД

„РЕЛС РЕМОНТ" ЕООД

„МОСТСТРОЙ ТРЕЙДИНГ" ЕООД.

2.Основни положения от счетоводната политика на дружеството

2.1.База за съставяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на „МОСТСТРОЙ" АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2007 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност. От възприемането на новите или ревизирани стандарти не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен във въвеждането на нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти. Такива са МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестяване* (в сила за годишни периоди, започващи от 01.01.2007 г.) и съответстващите изменения в МСС 1 *Представяне на финансовите отчети - Оповестявания на капитала* (в сила за годишни периоди, започващи от 01.01.2007 г.) и КРМСФО 10 *Междинни финансови отчети и отчитане на обезценка* (в сила за годишни периоди, започващи от 01.01.2007).

Стандарти, допълнения и разяснения влезли в сила през 2007 г., но не приложими за Дружеството

- МСФО 4 Застрахователни договори;
- КРМСФО 7 Прилагане на подхода на преизчисление според МСС 29, Финансово отчитане в условията на хиперинфлация;
- КРМСФО 8 Обхват на МСФО 2;

- КРМСФО 9 Повторна преценка на производни деривативи;
- КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиент.

Стандарти, изменения и разяснения към съществуващи стандарти, които не са влезли в сила

Към датата на този финансов отчет следните стандарти, изменения и тълкувания към съществуващи стандарти са публикувани и са задължителни за прилагане за счетоводни периоди на Дружеството, започващи на или след 1 януари 2008 г. или за по-късни периоди, но не са приети от Дружеството за по-ранно прилагане:

- МСС1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) и промени във всички останала стандарти произтичащи от изменението на стандарта ;
- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.);
- МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.);
- МСФО 2 Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.);
- КРМСФО 11 Операции с групови и обратно изкупени акции;
- КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.);
- КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.);
- КРМСФО 14 МСС 19 - Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).

Ръководството на дружеството предвижда, че промените в посочените стандарти и тълкувания не биха имали съществен ефект в бъдеще върху неговите финансови отчети освен евентуално разширяване на оповестяванията.

2.1.2. Основни предположения

Текущо начисляване

Резултатите от транзакциите и други събития се признават, когато те настъпват (а не когато са платени) и се отразяват в счетоводните записи и във финансовите отчети в периода, за който се отнасят.

Действащо предприятие

Финансовите отчети се изготвят на основата на действащо предприятие, като се приема че предприятието няма нито намерение нито потребност да пристъпва към ликвидация или съкращаване на обема на своите операции, а възнамерява да продължи дейността си в обозрим бъдещ период.

2.1.3. Приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

2.2. Консолидиран финансов отчет

За финансовата 2009 г. дружеството ще изготвя консолидиран финансов отчет с :

- «МОСТСТРОЙ –СОФИЯ» АД;
- «МОСТСТРОЙ – ПЛОВДИВ» АД;
- «МОСТСТРОЙ – В.ТЪРНОВО» АД;
- «РЕЛС РЕМОНТ» ЕООД;
- «МОСТСТРОЙ ТРЕЙДИНГ» ЕООД.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Инфлационно преизчисление на отчетните показатели

За 2009 и 2008 не са извършвани инфлационни преизчисления на отчетните показатели на дружеството, тъй като липсва липсва хиперинфлационна стопанска среда.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

2.5.1. Функционална и отчетна валута

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева.

2.5.2. Сделки и салда

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева.

От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в баланса, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

2.6. Приходи

2.6.1. Приходи от продукция, стоки и услуги

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

2.6.2. Приходи от валутни разлики

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се представят нетно към "други приходи/загуби от дейността".

2.6.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се признават като се използва метода на ефективната лихва.

2.6.4. Приходи от дивиденди

Приход от дивиденди се признава когато е установено правото да се получи плащането.

2.7. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити, финансов лизинг и банкови гаранции.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, с изключение на стопанския инвентар, който е оценен по доставна стойност (себестойност) (инфлирана себестойност).

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуриретен и предназначение.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16 - преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради - от 25 до 40 г.;
- машини, съоръжения и оборудване - от 5 до 10 г.;
- компютри - 2 г.;
- транспортни средства - от 4 до 10 г.;
- стопански инвентар - от 6 до 15г

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите, освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за доходите.

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

Първоначална оценка

Външно създадени нематериални активи при придобиването им се оценява по цена на придобиване, която включва покупна цена, вносни мита, невъзстановими данъци и разходи за подготовка на актива за използване по предназначението му. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта (мястото, където ще се използва актива), разходи за първоначална доставка, разходите за инсталиране разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, не възстановяеми данъци и др. Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане, разликата между първоначалната оценка (сегашна стойност на всички плащания) и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсроченото плащане.

Създадените в предприятието нематериални активи се оценява по себестойност формирана от преки и непреки разходи за производството на продукта, към момента в който актива за пръв път е постигнал критериите за признаването му като нематериален актив. В първоначалната оценка не се включват административните разходи и другите разходи които не са свързани пряко с процеса на придобиване необичайните количества бракувани количества продукцията, вътрешна печалба и т. н.

Нематериални активи се признават в случай, че удовлетворяват определението за такива посочено в СС38 Нематериални активи, а именно:

- Отговаря на определението за нематериален актив;
- При придобиването му може надеждно да се оцени;
- От използването на актива се очакват икономически изгоди, доказани с наличие или план за набавяне на достатъчни ресурси, позволяващи на предприятието да получи очакваните икономически изгоди; възможност ефективно да изпълнява функционалната си роля в съответствие с намерението на предприятието относно употребата му или има ясно дефинирана и конкретизирана техническа осъществимост.

Последващи разходи

Разходи свързани с поддръжка на първоначално установена стандартна ефективност, извършени след въвеждане в експлоатация на нематериалните дълготрайни активи, се признават като текущи в момента на извършването им. С разходите, които водят до увеличаване на очакваните бъдещи икономически ползи от използването на даден нематериален актив над първоначално определената стандартна ефективност се коригира балансовата стойност на съответния нематериален актив.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

2.10. Нетекущи активи, държани за продажба

Нетекущи активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на дружеството. Това условие се приема, че е налице, само когато продажбата е с висока степен на сигурност и активът е наличен за незабавна продажба в неговото настоящо състояние. Също така ръководството е ангажирано със сделка за продажба, която се очаква да бъде изпълнена в рамките на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата.

От датата на класифицирането на даден актив в тази група се спира неговата амортизация.

2.11. Инвестиции в дъщерни дружества

Дружества, в които "Мостстрой" АД притежава над 50% от капитала са:

- «МОСТСТРОЙ –СОФИЯ» АД – 99,88%;
- «МОСТСТРОЙ – ПЛОВДИВ» АД – 99,88% ;
- «МОСТСТРОЙ – В.ТЪРНОВО» АД – 99,59% ;
- «РЕЛС РЕМОНТ» ЕООД – 100%;
- «МОСТСТРОЙ ТРЕЙДИНГ»ЕООД – 100%.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества се представят във финансовия отчет по себестойност, намалена със загубите от обезценки, поради това, че инвестициите в дъщерни дружества в повечето случаи не се търгуват на фондови борси, или продажбите на акции на фондови пазари са минимални по размер.

Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Също така бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към всяка дата на баланса. При установяване на условия за обезценка и се определи нейния размер, същата се отразява в отчета за доходите.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага "дата на търгуване" (сключване на сделката).

Инвестициите в дъщерни дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това.

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Притежаваните от дружеството инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени по себестойност, тъй като тези акции не се търгуват на активен пазар, за тях няма котировки на пазарни цени на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните от дружеството инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на обезценка и се определи нейния размер, същата се отразява в отчета за доходите.

При покупка и продажба на инвестиции на разположение и за продажба се прилага „дата на търгуване“ (сключване на сделката).

2.13. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуба от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това, или когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо. Изписването става за сметка на формирания коректив.

2.14. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити за оборотен капитал се включват в оперативна дейност;
- трайно блокираните парични средства (за обезпечения по банкови гаранции, по съдебни производства и др.) се представят на лицевата страна на баланса като част от паричните средства и еквиваленти, но не се включват като част от тях при изготвянето на отчета за паричните потоци.
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като "други постъпления (плащания)", нетно към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.15. Договори за кредит

Във връзка с изпълнение на обичайната дейност на дружеството, през м. май 2008г. „Мостстрой“ АД сключи заедно с „Холдинг Пътища“ АД (като кредитополучатели) **Рамков договор за ползване на кредитна линия с „УниКредит Булбанк“ АД, гр.София.**

Размерът на общият кредитен лимит, отпуснат на двете дружества по посочения Рамков договор, е 25 млн. евро. „Мостстрой“ АД има право да ползва по индивидуалната си кредитна линия до 13 млн. евро, но при съобразяване с ползваните от „Холдинг Пътища“ АД средства по индивидуалната му кредитна линия (в размер

до 25 млн. евро).

Срокът за възстановяване на ползваните от „Мостстрой” АД средства (при условията на револвиране) е една година от сключване на договора с уговорена опция за удължаване. Като обезпечение за задълженията по индивидуалния Договор за банков кредит са уговорени вписвания на особени залози върху вземания по договори за строителство.

2.16. Дългосрочни търговски задължения

Дългосрочните търговски задължения се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, която е стойността на оригиналните фактури, по които те са възникнали, а последващо - по амортизируема стойност, определена по метода на ефективната лихва, освен за просрочени, предоговаряни и под условие за предсрочно изплащане.

2.17. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Когато задълженията към доставчици са разсрочени извън нормалните кредитни срокове, те се отчитат по сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение, а разликата между сегашната стойност и общата сума на плащанията се отчита като финансов разход (лихва).

2.18. Лихвоносни заеми и други привлечени ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за доходите като финансови приходи/разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

2.19. Лизинг

Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в счетоводния баланс на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за доходите като финансови разходи.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията/постъпленията по оперативния лизинг се признават като разходи/приходи в отчета за доходи на база линеен метод за периода на лизинга. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и

майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за доходите. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за доходите.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

2.21. Провизии

Провизии се признават когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за доходите, където е представена и самата провизия.

2.22. Собствен капитал

Основен капитал

"Мостстрой" АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и законов резерв "фонд Резервен" като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години.

Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Към 30 юни 2009 г. регистрираният акционерен /дялов/ капитал на "Мостстрой" АД възлиза на 5 574 700 лв., разпределен в 5 574 700 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 (един) лев. През 2008г. съгласно решение на Общото събрание на акционерите капиталът на "Мостстрой" АД е

увеличен от 1 114 940 лв. на 5 5574 700 лв. чрез издаване на 4 459 760 нови поименни безналични акции с номинална стойност 1лв. всяка, по реда и условията на чл.197 от ТЗ – със собствени средства на Дружеството, представляващи част от печалбата за 2007г.

Основни акционери в дружеството са “Евробилдинг 2000” ЕООД, който притежава 26,49 % от капитала; “АБВ Инженернг” ООД – 24,51%; Васил Божков – 21,07%; Орлин Хаджиянков – 6,79%; Други юридически лица – 10,24%; Други физически лица – 10,90%.

Резерви - формирани са от разпределение на печалбата и включват разпределени суми за фонд "Резервен" и допълнителни резерви, формирани от разпределението на реализираните от дружеството печалби в предходни периоди.

Съгласно протокол от заседание на редовно Общо събрание на акционерите, проведено на 26.06.2008г. от печалбата на Дружеството за 2007г. е депозирана във фонд “Резервен” сумата от 693 240 лв.

Преоценъчният резерв е формиран от положителната разлика между инфлираната балансова/балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датите на извършване на преоценките. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към "натрупани печалби", когато активите са напълно амортизирани или напуснат патримониума на дружеството при продажба.

Преоценъчният резерв е формиран на база извършената към 31.12.2001 г. и 31.12.2002 г. преоценка от независими лицензирани оценители. Той съдържа положителната разлика между инфлираната балансова стойност, респ. вече преоценена през 2000 г. стойност, на дълготрайните материални активи и новата им справедлива стойност, определена от оценителите. Представен е нетно от ефекта на отсрочените данъци

Неразпределените печалби от минали години включват основно допълнителни резерви и ефектите от инфлационните преизчисления.

2.23. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10% (2008 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовият пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2007 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г.: 10%).

2.24. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: "кредити и вземания", включително паричните средства и еквиваленти и "активи на разположение и за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса си финансовите активи на датата на търгуване - датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице).

Кредити и вземания

Вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котира на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите - като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти, от баланса. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за доходите, към "други доходи от дейността".

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирани или ограничено котирувани на борса акции в други дружества, придобити с инвестиционна цел от дружеството, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за доходите, когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

2.25.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на дружеството включват заеми и задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедливата им стойност нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо - по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва, освен за просрочени, предговаряни и под условие за предсрочно изплащане.

2.26. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има значителен риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, са дискутирани по-долу:

2.27. Условни задължения и ангажименти

2.27.1. Ползнен живот на дълготрайните активи

Ръководството на Дружеството определя очаквания ползнен живот и разходи за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на определяне на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда. Ръководство ще увеличи разхода за амортизацията, където ползният живот е по-малък от предварително определения, или ще изпише или обезцени технологично остарели или нестратегически активи, които не са в действие или продадени/ликвидирани.

2.27.2. Данъци върху дохода

Дружеството е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на данъчната администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Съществуват множество операции и изчисления, за които окончателно определения данък е неуточнен в нормалния ход на дейността. Дружеството признава пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат от подобни събития е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизиите за отсрочени данъци в периода на данъчните ревизии.

2.27.3. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

При дефинирани доходи след пенсиониране дружеството е приело да амортизира по-ускорено натрупаната актюерска печалба (загуба), като прилага 5 годишен период спрямо надвишението 10% коридор, изчислен спрямо размера на крайното салдо на задължението по справедлива стойност. Ръководството е променило през 2008 г. прилаганите приблизителни оценки за амортизиране на непризнатата натрупана актюерска загуба, отчитайки факторите, които са довели до нейното формиране и възможностите за обратното им проявление, в две насоки: а) прилагане на 10% -я коридор спрямо крайното салдо; и б) намаление на срока на амортизиране на надвишението на 5 години. (Приложение № 28).

2.27.4. Преоценени стойности на имоти, машини и оборудване

В дружеството е прието преоценката на имотите, машините и оборудването до тяхната справедлива стойност да се извършва на 5-годишен период от независими лицензирани оценители.

При тези преоценки са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ - за земята, сградите и неспециализираното оборудване, за които има реален пазар, пазарни аналози и база за сравнимост се приема пазарната им стойност по сравнителен метод;
- „Подход, базиран на разходите (активите)“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ - за специализираните сгради, машини, съоръжения и оборудване, за които липсва реален пазар, за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност с хипотеза за използването им в технологично - обвързан процес (подход на база разходи /активи - метод на амортизирана възстановителна стойност).

Основните източници за информация, използвани при изчисленията и преценките във връзка с определянето на справедливите стойности са: вътрешни данни и становища на ръководството на дружеството относно експлоатационно състояние на активите, степен на използваемост на капацитета, намерение за продажба на конкретни активи, извършени капитални ремонти, перспективи за използване на активите, публична информация за финансовото, техническото и оперативното състояние на дружеството през последните пет години, публикувани цени за реализирани сделки на пазарите за недвижими имоти, офертни данни от производители, търговци и вносители на нови специализирани машини и съоръжения, както и такива втора употреба.

Към 31.12.2008 г. ръководството на дружеството е направило преглед на промените на цените на своите дълготрайни материални активи със съдействието на лицензирани оценители и ръководството е преценило, че не са налице обстоятелства, изискващи цялостна преценка на активите преди изтичане на приетия период за преценка.

2.27.5. Обезценка на имоти, машини и оборудване

Към датата на всеки отчет ръководството на дружеството организира преглед за обезценка на земите, сградите, машините, оборудването и транспортните средства. Към 31.12.2008 г., ръководството е направило преглед за обезценка със съдействието на лицензирани оценители на земите, сградите, машините и оборудването на дружеството. В резултат на този преглед за обезценка ръководството е преценило и дружеството е отчетло във финансовия си отчет загуба от обезценка за земи, сгради и машини и оборудване. Размерът на обезценката е определен от независимите оценители като разлика между балансовата стойност на активите и възстановимата им стойност.

Към 31.12.2007 г. е извършен аналогичен преглед за обезценка на дълготрайните материални активи от лицензирани оценители. въз основа на който ръководството е преценило, че не са били на лице условия за обезценка.

2.27.6. Обезценка на вземания

Приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството в края на всяка финансова година.

Обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. За такива доказателства ръководството приема: установяването на значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочията в плащането (повече от 365 дни). Тези обстоятелства се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Всички съмнителни вземания, които не са събрани в продължение на повече от една година се третират като несъбираеми и се обезценяват изцяло, доколкото се преценява, че съществува висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще.

Балансовата стойност на вземанията, за които е преценено, че е необходимо да се направи обезценка, се коригира чрез използването на корективна сметка, в която се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за доходите към "разходи за продажби" (за търговските вземания) или към "административни разходи" (за другите вземания). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва като „други приходи“ за сметка на намаление на коректива.

2.27.7. Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Дружеството класифицира като инвестиции в дъщерни дружества притежаваните от него акции в други дружества над 50%. Те се оценяват по себестойност, защото не съществуват достатъчно надеждни източници за определянето на техните справедливи стойности.

На всяка дата на баланса ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Ръководството е приело като индикатори за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества решението за обявяване в процедура по ликвидация на дъщерни дружества, които са с отрицателни нетни активи, или нетни активи, които не са достатъчни за покриване на задълженията им.

Размерът на обезценката може да достига до 100% от балансовата стойност на инвестициите.

2.28. Условни задължения и ангажименти

Провизии се признават **когато** дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за доходите, където е представена и самата провизия.

- Банкови гаранции;
- Предоставени други обезпечения;
- Други.

2.29 Пазари

Дружеството оперира на българския пазар на пътностроителни услуги.

2.30 Възложители

Основни клиенти на дружеството са държавните, общинските и местните власти, в чиито ресор е изграждането и поддържането на пътната инфраструктура.

Основни доставчици на дружеството са:

- “Фьост Алпине”, Австрия; „Стомана Индъстри” АД- висококачествена стомана;

- “Девня Цимент” АД, “Вулкан” АД – цименти;
- инертни материали от кариери: Кривина, Студена, Дупница и др.

Партньори:

След приемането на България в ЕС и високите критерии за участие в тръжни процедури по проекти, финансирани по линия на ЕС, в някои от търговете според териториалното разположение на обектите и съобразно спецификата на видовете СМР, „Мостстрой” АД участва в сдружение с други фирми от бранша, като: „Пътни строежи” АД, Пловдив; „Пи Ес Ай”Стара Загора, „Холдинг Пътища” АД, „Фрейсине интернешънъл” – Франция и др.

2.31 Сделки със свързани лица

Свързани лица за „Мостстрой” АД са неговите дъщерни дружества.

На проведеното на 26.06.2008г. редовно ГОСА е взето решение за овластяване управляващите и представляващи дружеството лица да сключват договори за изработка с дъщерните дружества на публичното дружество на обща стойност до 30 млн. евро, в рамките на една година от приемане на решението за овластяване от Общото събрание на акционерите и при следните допълнителни условия:

- за сделките с “Мостстрой-София” АД – в рамките на посочения едногодишен период да се сключват договори за изработка /изпълнение на строителство/ между “МОСТСТРОЙ” АД като поръчвач и посоченото дъщерно дружество като изпълнител, при размер на задълженията на “МОСТСТРОЙ” АД за заплащане на възнаграждение за изпълненото от дъщерното дружество по договорите не повече от 10 млн. евро за периода;

- за сделките с “Мостстрой-Пловдив” АД – в рамките на посочения едногодишен период да се сключват договори за изработка /изпълнение на строителство/ между “МОСТСТРОЙ” АД като поръчвач и посоченото дъщерно дружество като изпълнител, при размер на задълженията на “МОСТСТРОЙ” АД за заплащане на възнаграждение за изпълненото от дъщерното дружество по договорите не повече от 15 млн. евро за периода;

- за сделките с “Мостстрой - Велико Търново” АД – в рамките на посочения едногодишен период да се сключват договори за изработка /изпълнение на строителство/ между “МОСТСТРОЙ” АД като поръчвач и посоченото дъщерно дружество като изпълнител, при размер на задълженията на “МОСТСТРОЙ” АД за заплащане на възнаграждение за изпълненото от дъщерното дружество по договорите не повече от 5 млн. евро за периода,

като по горните договори бъде уговорено поетапно заплащане на възнаграждението от страна на “МОСТСТРОЙ” АД към съответното дъщерно дружество преди окончателното завършване на строителния обект, в случай, че такова плащане е уговорено в главния договор за изработка между холдинга и възложителя на обекта.

2.32. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите/услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо под прякото ръководство на изпълнителния директор и финансовите експерти на дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите, който е разработил основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни и недеривативни (основно) инструменти.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на

активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на баланса.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Притежаваните от дружеството финансови активи са основно краткосрочни търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Инвестициите на разположение и за продажба (акции в други дружества при малцинствено участие) са представени по себестойност, тъй като за тях няма активен борсов пазар, респ. не може да се определи справедлива стойност.

При дългосрочните привлечени заеми приблизителната оценка на справедливата им стойност се определя чрез дисконтирането на техните бъдещи парични потоци на база усреднени пазарни лихвени проценти към датата на баланса.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях се приема, че няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в баланса оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата

отчетност.